

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerat
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izveniš-
ne delje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50 —
mesec 2,30 —

v upravnstvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1,70 —

za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Stev. 274.

V Ljubljani, v četrtek 28. novembra 1901.

Letnik XXIX.

Vabilo na naročbo.

S 1. decembrom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnstvu:

Vse leto 20 kron. | Četrt leta 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. | Četrt leta 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Vrešenska razsodba.

Bolestni klic nezaslišane krivice se razlega v celem poljskem narodu. Vsi ljudje, ki imajo še kaj čuta za pravičnost in pravo, stoje na strani ubogih poljskih obsojencev, ki morajo občutiti železno pest pruske brezsrčnosti zaradi tega, ker hočejo k Bogu — moliti v poljskem jeziku, v svojem materinem jeziku. Res bestialno je, kar si je dovolilo prusko nasilje.

V mestu Wresnu na pruskem Poljskem je prišlo povelje od državne oblasti, da se ne sme v šoli več krščanski nauk učiti v poljskem jeziku. Otrokom so usiljevali nemški katekizem in jim prepovedali poljsko moliti. Otroci niso odgovarjali na nemška vprašanja učiteljeva in se niso hoteli učiti iz nemške knjige. Zdaj pa pride okrajni šolski nadzornik in zapove učitelju, da mora 14 otrok drugega za drugim preteptati. Otroci so vpili in jokali. Ljudje to slišijo, in matere otrok pridejo v šolo, da bi branile

svoje otroke proti krutemu pruskemu preteptanju. Nadzornik pa ukaže, da mora učitelj vprico starišev še dalje preteptati otroke. Poln pruske oholosti je hotel vteptati otrokom nemščino, izbiti jim z batinami poljski jezik in ljudstvu dokazati prusko državno avtoriteto.

Ali ni to blazno in nečloveško počenjanje? Ali ni to izzivanje ljudske samobrambe? Ako bi bili razkačeni Poljaki v temu slučaju res kaj hučnega storili pruskim nasilnikom, ne bi se temu čudili. A dobrodušni Poljaki niso storili nič nasilnega, ampak so se samo združili, šli z glasnim protestom v šolo in prepredili, da niso več dalje preteptavali njihovih otrok.

Zdaj je pa nastopilo proti njim sodišče, da jih kaznuje za to »zločinstvo.« Prekorajčili so meje »pasivnega odpora«, in tega — kulturna država ne sme trpeti. Zaman so zagovorniki prosili, da če jih hočejo že obsoditi po postavi, naj jim vsaj nalože dejanju primerno kazen, kakih 6 mark globe, kakor se dela navadno v podobnih slučajih.

Nič ni pomagalo: Z drakonično strogošjo so sodili uboge Poljake. Naložili so jim ječo do — 2½ let. Obtoženka gospa Piasecka je dobila 2½ leta ječe, ker je branila svojega otroka, obtoženec Korzeniewski 1 leto; zaradi »motenja miru v deželi in upora« sta dobila dva obtoženca po 2 leti ječe, 4 po eno leto, 5 po devet mesecev itd.

Ta huda obsodba je vzbudila največje ogorčenje. Pesnik Sienkiewicz je v javnem pismu v »Czasu« z najstrožjimi besedami bičal to obsodbo, ki mora vzbujati grozo in obup v človeških srcih.

»Kaj naj mi storimo, na katerih neposredno leži vsa teža zločinov in divjosti« pravi Sienkiewicz v tem pismu. »Mi moramo vstrajati in pomagati da bodo mogli vstrajati tudi oni, ki so postali ravnokar žrtve nasilstva. Srca vseh naših mater naj se ganejo. Dajmo kruha otrokom, tolažimo obsojene stariše, da ne bodo morali beračiti njihovi otroci! Božje in krščansko

pravo zahteva, da imamo usmiljenja z otroki, kaj še le s takimi otroki, kakor so ti!»

Sienkiewicz je priložil temu pismu 200 K. Povaod nabirajo denar, da pomagajo žrtvam pruske justice. Bivši dež. maršal gališki, grof Badeni, je daroval 1000 K, in po vsej Galiciji bodo prirejali razne predstave v korist obsojencem.

Iz tega se pač vidi, kako bi vsenemški prusaki gospodarili pri nas, če bi nas spravili pod oblast pruskih šolnikov in korporalov.

Državni zbor.

Dunaj, 27. nov. 1901.

Direktni davki.

Proračunski odsek je včeraj v daljši seji dovršil razpravo o direktnih davkih. Razni govorniki so grajali sedanji davčni sistem ter izražali želje in nasvete, kako bi se zboljšale finančne razmere v posameznih deželah.

Dr. vit. Kozłowski je ponavljal razne pritožbe o davčnih nadzornikih ter priporočal preosnovo davčnih uradov.

Posl. Vuković je naglašal, da previsoki davki uničujejo našo trgovsko morarico. Pred tremi desetletji smo imeli v Adriji do 600 trgovskih ladij, danes jih je le še okoli 40. Dalje se pritožuje, da italijanski ribiči ob dalmatinskem obrežju ne plačujejo nobenih davkov, dočim morajo domačini plačevati davke od najmanjše ladije.

Dr. Steinwender izvaja, da je na pačen sedanji davčni sistem, ko si morajo dežele pomagati s prikladami na direktne davke. Davčna bremena so vsled tega že neznosna in mnoge dežele ne morejo več pokrivati svojih potrebščin z rednimi dohodki. Še slabše se godi občinam. Mnoge občine imajo 50 do 100% naklade. Dežele in občine beračijo pri vladi za podpore. Tega bi ne bilo treba, ko bi država prepustila deželam potrebna sredstva za upravo. Začetek je storjen s tem, da država prepusti deželam 6 milijonov od osebne doho-

darine in 19½ milijona iz dohodkov žganjarine. Država pa bi morala tudi polovico realnih davkov prepustiti deželam in občinam. Teh 60 milijonov bi mogla država nadomestiti z višjim davkom od piva. Ko bi se nekoliko zvišala žganjarina, mogel bi se opustiti davek od mesa. Tako bi dežele imele večje dohodke in bi ne potrebovale vladne milosti in protekcije.

Dr. Derschatta se povsem strinja s pritožbami o izrednih davčnih bremenih ter graja, da dežele ne smejo pobirati priklad od rentnega davka.

Dr. Menger navaja, da imamo v Avstriji stare in nove davke. Finančna uprava naglašja, da hoče z novimi davki znižati stare, a godi se nasprotno. Zato propada industrija in ljudstvo zapušča domovino. Tako je pri finančni upravi tudi mnogo preveč pisarij, kar ovira delo in množi troške. Govornik graja, da so v proračunu mnoge postavke prenizke. Tako zemljiški davek nese pol milijona več, nego je v proračunu. Ko bi bil proračun natančnejši, mogli bi brez novih davkov diurnistom zboljšati plače.

Dr. Byk priznava, da so dohodki navadno večji od proračuna, toda parlament ne sme pritiskati davčnega vijaka. Pač pa je treba ustavnim putem rešiti vprašanje o preostankih v blagajnicah, o katerih parlament ne dobi dovoljnega pojasnila.

Finančni minister dr. Böhm odgovarja, da obžaluje razne nedostatke pri finančni upravi in da resno gleda na to, da se tudi odstranijo. Davčna oblastva nimajo naloge, da bi delala sitnosti in neprijetnosti davkoplačevalcem. Njih naloga je, da izvršujejo zakon. Ni res, da bi višja finančna uprava pritiskala na nižje urade, naj izvedejo ljudstvo, ali da bi celó hvalila take uradnike. Posebno to ne velja glede osebne dohodarine. Tako vse posestvo plača le 844% skupne osebne dohodarine, okoli dva milijona kmečkih posestnikov le 57.900, torej manj po 3%. Prememba davčnih za-

LISTEK.

Pismo iz Južne Afrike.

Priobčil P. K. G.

Durban, 26 okt. 1901.

(Dalje.)

Dva nevarna brata. — Bitka na Rudecem morju. — Vojaki na krov! — Koncert in ples.

Popoldne smo vže na Rudecem morju. Obdajejo je precej visoki goli hribi. Vročina se oglašja. V senci na krovu je 30 R. Proti večeru zagledamo Sinajsko gorovje. 21. septembra smo pluli mimo dveh otokov, imenovani »Dva brata«, ki sta ladijam prav nevarna. Tla so namreč jako plitva. Ob prvega je zadela velika angleška ladija, katera je preveč k njemu zavozila. Vže dva meseca čaka tam rešitve. Vreme je prekrasno, morje povsem mirno, vročina v senci do 38 R. To se potimo; da le ni hujšega. Strojni kurjači pa imajo spodaj 52 R. Ti so zares ubožci! Nihče ne spi več v kabini. 24. sept. smo imeli bitko na morju. Spoprijeli so se portugalski vojaki in črnci. Portugizi so surovi, kakor pravcati divjaki, potuhjeni in hlaavci, vse vzamemo, kar ni »nagelista«, kakor srake. Občujemo največ s

črnci, drugi jih ne marajo. Bila je prava bitka na krovu. Opravičenim črncem so pomagali brodarji in prav pošteno so naklestili Portugize. Ti so si hoteli pomagati s puškami, a kapitan je dal pravočasno zapreti vse vhode.

Vmešaval se je nek portugalski trgovec, ki si bo to za dalj časa zapomnil, kajti nos se mu je spremenil v pol uri v kopito. Tudi vojaki so jo hudo skupili, več je bilo težko rnenih. Kapitan je odkazal največjim nemirnežem železje, in bitka je bila končana. Portugizi so imeli poleg poraza še zasmeh vseh narodnosti, kar nas je bilo.

25. sept. ob 5. uri popoldne se ustavimo v Adenu, vesleči se, da idemo na suho, a prehitro smo se veselili. Komaj utihnejo stroji, vže stopi na krov angleški zdravnik in zakliče: »Vsi na krov!« Pregledati nas je hotel, če smo vsi zdravi. In to je trajalo do noči, na deski pa je stalo: »Abfahrt 9 Uhr heute«. Aden, kar se ga vidi z ladije, namreč pristanišče — pravo mesto je za hribom, visokim kakor Sinarna gora, ima jako lepo lego, ob obrežju krasne hiše, hoteli, tovarna za cigarete, dirkalnice itd. Na cesti ob morju je bilo več elegantnih voz, v katerih so bile prazne kamele, nad pristaniščem stré popolnoma goji hribi, na najvišjem je svetilnik za ladije in an-

gleški fort. Na koncu luke pa je majhen hrib, s katerega zija v morje dolge cevi topov. Drevja menda tukaj ni, le tuintam se kaj vidi pri hišah, katero morajo vedno zalivati.

Vže več let ni bilo kapljice dežja. Pi-jejo morje, seveda sčisto in razkrojeno, in liter te pijače velja 6 do 8 vinarjev. Za nas Evropejce, ki smo vajeni mrzle studenčnice, ni taka pijača, ki je še vedno pregorka. Sedaj šele vem centi kozarec mrzle vode. To je najboljša pijača na svetu. Opijne pijače v vročini samo mamijo, ne pa krepijo. Zato pijemo malinjevec, limonado, kiselovo, največ pa si želimo gasimo se sadem, katero je izvrstno. Zvečer je bilo tako vpitje ob ladiji, da bi kar oglušil. Ponujali so nam domačini tobak, različne konzerve in malenkosti jako po cent. Bili so večinoma tropično oblečeni: okrog ledja so imeli samo pasove, delane v vseh tavnih celega sveta, in nič drugega. Tu vidiš menda vsa plemena: ru-javega Arabca, t-mn-oru-vega Kafa, črnega Zuhela, Inda, Kita, Japoneca, dr. Doma-čini so krasne rasti, bolj stoki sicer kakor mi, a okroglega zatega života, jeden kaže bolj bled zob, kakor drugi. Izvzeli so se Arabci, ki so bolj temne pusti in voki kakor jeklo. Na krovu smo dobili 127 Arab-čev, ki so namenjeni v B. in od onih v

Salsbury kopat zlato. Podjetnik jih je pri-gnal na krov kakor živino. Vsak ima okrog vratu privezano ploščevinasto številko, po kateri se spozna. Mirni so in krotki. Seboj ima vsak ploščevinasto skledo, lonec in slam-nico, kjer spi, je in čepi cel dan. Žive silno skromno: riž, ribe, olje in curry, indijska zelenjad, to je njih hrana. Kadé pa veliko, same cigarete. 26. sept. po kosu — kar se je pozneje skoro vsak dan ponavljalo —, priredili so na krovu svoj ples, in reči moram, mojsterski. Ta ima flavto, drugi okarino, tretji tamburino. Zagodli so. Postavijo se posamezno in paroma. In izvajali so tako lepe podobe, kakoršnih se ne vidi v Evropi. Nekoliko so bile podobe podobne nasemu »Štajercu«, česki —, če se ne motim — »beseda« in naši »četvorki«. A to je bilo tako fino in graciozno, tako pazljivo in natančno, da ne morem popisati, in ob dnem nad vse dostojno. — Ta dan smo se peljali mimo italijanske posesti; obrežje je samo gola skalovje in veliki peščeni prodi. Vreme lepo, vročina, kakor da bi odrezal, normalna, dastravno gremo proti 0 zemeljske obe. 27. sept. zgodaj zjutraj dospemo do najdaljšega r. pa alr šega obrežja, pred seboj vidimo »Cap Guardafui« In »Generale« plove sedaj na odprto in rje, to je venetianska luža. (Dalje prih.)

konov je potrebna, v prvi vrsti gledé hišnega davka. Minister tudi pojasni, zakaj finančna uprava n. pr. pri zemljiškem davku ne postavi med dohodke višjih zneskov. Vseled raznih uim so večkrat troški večji, zato je treba pokritje po tem uravnati.

Grof Palffy prosi vlado, naj bi blagohotneje reševala prošnje kmečkih posestnikov za odpis davkov vseled elementarnih nezdod.

Dr. Hofmann odgovarja finančnemu ministru, da poslanci dobivajo svoje informacije od davkoplačevalcev. Mogoče je torej, da te informacije niso povsem istinite in stvarne. Finančni minister pa dobiva informacije od finančnih uradov, ki pa tudi niso vedno nepristranski. Davčna morala se ne more ukoreniniti, ako davčni organi nikomur ne verujejo. Govornik zahteva odškodnino za one člane davčnih komisij, ki niso uradniki.

Posl. Kaiser naglašá, da so pritožbe glede osebne dohodarine opravičene. Vzrok je morda tudi ta, ker so cenilni okraji preveliki. V prvi vrsti pa je treba preosnovati hišni davek, ki je že neznosen za kmečko prebivalstvo. Direktni davki naj se prepuste deželam in občinam. Govornik se izjavi proti višjemu davku od piva.

Dr. Kramar meni, da davčna reforma ni mogoča, dokler država ne prepusti reelnih davkov deželam in občinam. To pa je zopet le tedaj mogoče, ako se v Avstriji zboljša politika železničnih tarifov. V to je treba poddržaviti vse večje zasebne železnice, da more država urediti tarife. Doslej so vse državne železnice pasivne, in to je največja hiba našega državnega proračuna. Poddržavljenje železnic pa more izvršiti le močan parlament, ki deluje na zdravih tleh.

Baron Morsey navaja, da finančni organi nikomur ne verujejo ter ljudstvo nadlegujejo z raznimi dopisi in vabili. Prebivalstvo je nevoljno, ker vidi in čuti, da ima z novimi davki še nove sitnosti.

Romanowicz graja finančno upravo, ki množi blagajnične preostanke, ob enem pa zahteva nove davke.

Dr. Pergelt dokazuje, da je hišni davek v Avstriji najvišji v celi Evropi. S tem se znižuje imetje onih družin, ki imajo svoje denarje naložene v hišah. Dalje naglašá govornik, da dežele ne morejo do l. 1909 čakati boljših časov. Vlada naj že sedaj misli na to, kako bi se čim preje zboljšale deželne finance.

Železniški odsek.

Včeraj je železniški odsek več ur razpravljá o bosanskih železnicah.

Posl. Biankini je nasvetoval pododsek peterih članov, ki naj prouči vprašanje glede železnic v južnih deželah, osobito v Dalmaciji.

Dr. Ellenbogen je jako oestro grajal avstrijsko vlado, ki se vedno udaja mažarskim zahtevam. Mažari hočejo Bosno priklopiti svoji državi in Dalmacija vseled tega trpi škodo. Skupne državne koristi se tolmačijo vedno z mažarskega stališča. Govornik predlaga, naj se vladni načrt odkloni. V istem smislu govori dr. Šilény.

Dr. Götz graja vlado, da ustreza mažarskim zahtevam in zanemarija avstrijske koristi, ter priporoča Biankinijev predlog.

Železniški minister dr. vitez Wittek odgovarja, da mora avstrijska vlada v sporazumu z ogersko izvrševati nalogo skupne države v Bosni. To je sicer res, toda istina je in ostane, da so Mažari gospodarji v Bosni.

Posl. Kaftan naglašá, da hočejo Mažari Bosno in Hercegovino priklopiti svojem ozemlju, vseled tega ne more pritrditi vladnemu načrtu. Dalmacija mora dobiti železnično zvezo z Avstrijo.

Tudi poslanec Klieemann govori proti vladnemu načrtu, ki bi pospeševal mažarske koristi.

Konečno so bili izvoljeni v pododsek, ki naj bi proučil vprašanje dalmatinskih in bosanskih železnic, poslanci: Biankini, Fořt, Götz, Gizowski, Kúbeck, Mazorana, Schwegel, Sylvester.

Tudi za poddržavljenje zasebnih železnic je bil izvoljen poseben pododsek. Z drugimi besedami: Vse na dolgo klop

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. novembra.

Nemški liberalci in kongregacijska razprava.

Poročali smo, da so z vsenemci glasovali za nujnost znanih predlogov proti kongregacijam tudi nemški psevdoliberalci, ki, kakor sploh vse take liberalne stranke, poznajo svobodo le zase, t. j. za žide. Zanimivo pa je, kako sedaj v svojih glasilih zagovarjajo to postopanje. Pravijo namreč, da je razprava res prekoračila stvarno polje in je niso vodila le „slobodnjaška“ načela. Obžaluje se tudi, da je prišlo tem povodom do napadov na katoliško cerkev. Izjavlja se tudi, da je imela razprava samo namen ovirati redno delo v parlamentu. — Kajpada so tudi ti „svobodnjaki“ potem unisono glasovali za nujnost predloga. Vendar pa je že to precej, da se v časopisju izraža obžalovanje nad tako razpravo, česar gotovo ne bomo čitali v ultraliberalnem »Narodu«.

Razpust državnega zbora?

Komaj so razni parlamentarni zdravniki rešili življenje avstrijski ustavi, kakor so naglašali minule dni razni listi, že se čujejo novi glasovi o razpustu našega vzglednega parlamenta. »Wiener Allg. Ztg.« ve namreč zopet poročati, kakor pravi, iz najboljših informiranih krogov, da se parlamentarna kriza nikakor ne bo dala rešiti ob času, ki ga želi Körberjeva vlada. Posledica nadaljevanju krize bi bil razpust parlamenta. Seveda, pripominja imenovani list, se to ne zgodi še v prihodnjih dneh, ker se še vedno upa, da bo proračunski odsek vsaj do Božiča rešil budgetno razpravo. Kajpada ni kdove koliko nade, da se to tudi v resnici zgodi.

Trimesečni budgetni provizorij

predložil v prvih dneh decembra poslanski zbornici v ime Körberjeve vlade nje finančni minister. S tem bo vlada sama priznala, da ne računa več na pravočasno rešitev proračuna za prihodnje leto. Kajpada ob predložitvi budgetnega provizorija tudi ne bo nihče mogel dati poročstva, da bo ta rešen po vseh parlamentarnih pravilih.

Zveza katoliških delavskih društev solnograških

je priredila minulo nedeljo, dne 24. t. m. v Halleinu svoj shod, katerega so se razun enega udeležila po svojih zastopnikih vsa društva. Na tem shodu sprejel se je soglasno in po poročilu kršč. soc. listov brez debate program krščansko-socialnega delavstva, kakoršnega je odobril 4. strankarski shod leta 1901 na Dunaju, v kolikor se tiče verskih in socialno-gospodarskih zahtev. S tem je solnograško katoliško delavstvo združeno v enotno zvezo.

Dr. J. B. Sigl.

Jeden najznačajnejših mož bavarskih, znani izdajatelj »Bavarske domovine« (Bayerisches Vaterland) izginil je z javnega pozornišča. Že pred letom dni zadet ga je mrtvoud in posledica je bila, da mu je zatemnil duh. Število starih borilcev za samosvojo Bavarsko, kateri proti pruski pohleplost, se je zadnja leta zelo zmanjšalo. Umrli so pred kratkim slavni parlamentarci, kot benediktinec oče Lorenc in zgodovinar dr. Jörg. Da je sedaj iz te vrste izstopil tudi dr. Sigl, je za Bavarce težak udarec. Dr. Sigl je star 65 let, postal je dr. jur. in postal časnikar. Vojske l. 1866 in boja pri Kraljevem gradu udeležil se je v avstr. armadi in je bil kot poročevalec v glavnem štabu. V tem boju navzel se je sovraštva proti Prusom. V svojem listu zastopal je odločno katol. stališče, odločno je obsojal vsenemške težnje; ostro kritikoval je tudi sedanje ministerstvo Körberjevo in je mnogokrat zagovarjal tudi težnje zatiranih avstrijskih slovanških slojev. Bil je odločen in neupogljiv; ustrašil se ni niti vlade, niti ministrov in tudi napake vladarjev je neustrašeno v svojem listu bičal; vseled svoje močatosti sedel je večkrat v zaporu; a to ga ni upognilo. Akoravno je bil odločen katolik, prizanašal ni niti lastni centum stranki, marveč ostro je dostikrat kritikoval preveliko prijaznost centra napram Prusom, katerih politiko je sovražil kot bavarski patrijot iz dna duše. Z svojim velikim premoženjem je storil veliko dobrega.

Kauffmannova zadeva v Beroltnu je sedaj še bolj zamotana, nego je bila prej. Kakor znano, višji predsednik brandenburški

zopetne izvolitve Kauffmanna ni hotel predložiti notranjemu ministerstvu v nadalnje poslovanje ter je kar sam na svojo roko odgovoril, da Kauffmann ne more biti berlinski župan. Občinski zastop naj si torej izvoli drugega moža ali pa določi mesto njega komisarja. Mestni svet je pozneje sklenil, da se obrne v tej zadevi naravnost na notranjega ministra. Ta pa je sedaj isto odgovoril ter izjavil, da volivnih aktov ne predloži cesarju. Mestnim očetom je torej odprta pot zopetne volitve in če izvolijo mesto Kauffmanna drugega moža, bo njegova izvolitev potrjena, sicer pa ne. Večina mestnih očetov se pa menda še sedaj ne uda.

Sultan želi miru in denarja.

Novoimenovani veliki vezir Kutšuk Said-paša je izvršil že eno veliko delo, če je namreč res, da je on dal sultanu navodilo za naslednji, sicer dokaj drzni korak: Pripravlja se okrožnica na vse države, ki so glasom berlinske pogodbe zavezane, da čuvajo nad Turčijo in njenimi obljubami. V tej okrožnici bo sultan pojasnil, da bi srčno rad izvel vse, kar se na podlagi omenjene pogodbe zahteva od njega, da ima v to svrhu dovolj dobre volje, a manjka mu miru in denarja. Zahteva torej z vso odločnostjo, da se velesile ne vmešavajo v notranje zadeve Turčije in finančne kalamitete države. Pomorejo naj raje sultanu, da bo mogel najeti potrebno posojilo, potem bo pa kmalu vse v redu. Turška vlada bi takoj pričela z nujno potrebnimi reformami. — Ta sultanov korak je pa res zelo predrzen in jako dvomimo, da bi ugajal razun Angliji in Nemčiji le eni velevlasti.

Državljanska vojna v Kolumbiji.

Iz Washingtona poročajo, da se je guverner Alban s 600 možmi zapletel v bitko z ustaši blizu Empire. Komunikacije in prevozna trgovina so v nevarnosti. Ameriški poveljnik Crea je brzojavno vprašal vlado Združenih držav, kako stališče naj zavzame nasproti bombardiranju mesta Colon. Sodi se, da je dobil Crea nalog, naj zabrani bombardiranje. Iz Panama pa brzojavljajo, da je poveljnik kolumbijske topničarke »Prinzone« odločil, da ne prične bombardiranja mesta Colon pred petkom ob 6. uri popoldne. — Nadaljna poročila javljajo, da so se ustaši morali umakniti, ker jim primanjkuje municije. Vstaški vodje izpovedujejo, da so v zadnjem boju pri Embarado izgubili 60 ubitih in ranjenih, mej temi tudi polkovnika Oyasa, obenem pa trdijo, da imajo vladne čete 150 ubitih in ranjenih. Poznejše vesti iz Colona poročajo o vročem boju pri Barbacoa. Vstaši obvladujejo most preko reke Chagres pri Barbacoa in se bodo lahko ustavili prodiranju guvernerja Albana.

Književnost in umetnost.

Repetoir slovenskega gledališča.

Jutri, dne 29. t. m., gostuje zopet Irma Polakova iz Zagreba, in sicer v narodni igri s petjem »Od stopinje do stopinje«. Gospa Polakova poje v igri več novih vložk, pri koncertu pa sodelujeta tudi operna primadona gdč. Nedbalova in bivša italijanska operna pevka gospa Gentili.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. novembra.

Shod za vseučilišče, ki bo de prihodnjo nedeljo v Ljubljani, sklicujejo gg. dr. V. Gregorič, Vaso Petričič in dr. D. Majaron.

Za slovensko vseučilišče so nadalje po poslancih, oziroma našem uredništvu, odposlali prošnje: Občine Medvode, Železniki, Polhov Gradec, Frankolovo. Društva: Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico, posojilnica na Frankolovem, kmetijsko društvo v Frankolovem. — Potom mestnega magistrata so poslale peticije za vseučilišče v Ljubljani dalje sledeče občine: a) kranjske: Gorenja vas pri Zatičini, Kilovče, Studenec pri Krškem in Kostanjevica; b) štajerske: Anže pri Brežicah, Bezovica pri Celju, Dolena pri Ptuj, Globoko, Govica pri Brežicah, Hrastovec pri Slov. Bistrici, Loče pri Brežicah, Loka pri Mariboru, Morje pri Mariboru, Skoke pri Mariboru, Skomarje - Hrudine pri Celju, Sromlje in Ternovska ves; c) primorski:

Sedlo in Tomaj. Po svojem državnem poslancu je vložila tako peticijo občina Mozirje.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani so doslej mestnemu magistratu poslale svoje peticije na ministerstvo za uk in bogočastje sledeče občine: Vič, Kamnagorica, Radomlje, Možganci pri Ptuj, Butoraj pri Črnomlju, Podraga pri Vipavi, Blagovica pri Brdu, Koroska Bela, Radovljica, Stari trg pri Poljanah, Kanal na Primorskem, Metlika, Zagradec, Kaplja vas, Begunje pri Radovljici, Dobrnič, Loče pri Vipavi, Brusnice, Dednidol, Leskovec pri Višnji gori, Višnja gora, Vel. Lašče, Spod. Idrija, Planina pri Rakeku, Lužarje, Krka, Semič, Bela cerkev, Zagorje na Pivki, Osilnica, Škocijan pri Dobravi, Draga, Tržišče, Gornji grad, Rajhenburg, Senovo, Stolovnik, Studenice, Modraže, Luče, Žalec, Orehova ves, Raztes, Mrdna sela, Podsreda, Jastrebec, Okosko, Sv. Florijan pri Rogatecu, Brezje pri Slov. Bistrici, Ilijaševci, Jezersko, Št. Rupert, Bloke, Šturje, Mengiš, Polica, Dvor (Št. Janž), Moravče, Struge, Št. Vid pri Zatičini, Kolovrat, Senožeče, Zagorica pri Zatičini, Čepље pri Črnomlju, D. M. v Polju, Selca, Šmarje pri Jelšah, Koprivnica, Brezje pri Rajhenburgu, Vodrancei, Nova Štifta, Hlapenci, Brebrovnik pri Ormožu, Radoslavci, Št. Ferjan, Ajdovščina, Libušnje, Punat na Krku, Loga vas, Sela pri Zgornjih Borovljah, Črnomelj, Kropa, Lož, Lukovica, Šmarca, Vel. Loka, Vojsko, Vrh pri Vinici, Zlato polje, Žiri, Sv. Andrej v Leskovcu, Hošnica pri Mariboru, Lukavci, Šalovec, Sv. Štefan pri Žutinu, Sp. Voličina, Št. Andrež, Skopo, Boštanj, Bučka, Gor. Logatec, Hrenovice, Idrija, Il. Bistrica, Št. Jernej, Loški potok, Moste pri Kamniku, Muljava, Novo mesto, Petrova vas pri Črnomlju, Suhadole, Sušje, Ustje, Vinji vrh, Biš pri Mariboru, Moravci, Slatina, Verače, Opatje selo, Št. Danijel pri Velikovecu, Božjakovo, Crešnjevec, Dol. Podgora, Domžale, Goče, Ježica, Št. Jurij pri Kranju, Klanec, Postojna, Sodražica, Zg. Tuhinj, Cnzat, Gorjane, Kumen, Tinsko, Zagorje pri Kozjem, Livek, Dole nad Idrijo, Grosuplje, Hotederšica, Janežovo brdo, Jarše, Št. Jurje pri Šmarju, Oselica, Radeče pri Zidanem mostu, Rafolče, Tanča gora, Telčji vrh, Stoperce, Dolenja vas pri Senožečah, Mokronog, Ovisše, Rateče pri Beli peči, Vrhnika, Armeško, Bočna, Galušak, Kog, Remšnik, Smolnik, Breginj, Grahovo, Kobarid, Kopriva, Povir, Col, Hruševka, Iška Loka, Križovo pri Kostanjevici, Lesce, Moravče pri Brdu, Obrh, Radovica, Šmartin pod Šmarno goro, Spitič, Trnovo, Trzin, Vodice, Crmožiše, Sv. Križ nad Mariborom, Sv. Rok ob Sotli, Sp. Sečevo, Skorišnjaki, Lokev, Ročinj in Veliki repen.

Deputacija občinskega sveta ljubljanskega za slovensko vseučilišče je odpotovala na Dunaj.

† Fran Kalister. Popolnoma nenadejano je včeraj slovenska javnost dobila vest, da je v Trstu umrl slovenski mecen gosp. Fr. Kalister v 62. letu svoje dobe. V grob ga je položila pljučnica, katera se ga je lotila pred 4 dnevi. Primorski Slovenci zgube z njim mnogo, ker je pravično slovensko stvar rad dejanski podpiral, slovenskemu dijaštvu je bil vnet podpornik in ga je še-le pred par dnevi radi velikih njegovih zaslug v tem pogledu izvolilo podporno društvo slovenskih visokošolcev na Dunaju svojim častnim članom. Slava spominu plemenitega moža!

»Edinost« je čuden list. Kaj bi bila počela, če bi bil tako, kakor dr. Tavčar, govoril dr. Šustersič ali kak drugi katoliško-narodni poslanec v državnem zboru! To bi bilo deževalo, izdajalcev, »sramote«, »brezobraznost« in podobnih rodoljubnih deklamacij! A o dr. Tavčarju se absolutno ne upa nič reči. Še celo poročati se ne upa, kaj je govoril! To je pa že vrhunec časnikarske posebnosti. Če kak poslanec v dolgem govoru popisuje razmere na Slovenskem, se dnevnik ne upa poročati, kaj je govoril! Zakaj neki je »Edinost« tako molčeča? Mi sodimo, da edino le zato, ker se strašno boji dr. Tavčarja. »Edinost« spada med one značaje, ki so najbolj pokorni tistim, ki jih najbolj zmerjajo. Če se postavi proti »Narodu« v najblažji opoziciji, jo ljubljanska »inteligencia« tako opsuje in ozmerja, da je revka vsa propadlena. Če ne

bo »Edinost« zdaj imela toliko poguma, da vsaj poroča o dr. Tavčarjevem govoru, jo homo pa še mi ozmerjali. Prepričani smo, da se ji bo potem pogum povzdignil.

Včerašnje predavanje gospoda dr. V. Schweitzerja »o framonstvu« je privabilo toliko poslušalcev, da je bila dvorana v Katoliškem domu polna. Govornik je slikal početek, razvoj in namene framonstva tako zanimivo, da je občinstvo nad eno uro trajajočemu predavanju sledilo z velikim zanimanjem. Obširneje poročilo nam je obljubljeno.

Odlikovanje. Župana Volosko Opatije in mestnika dež. glavarja istrskega, gosp. dr. Andreja Stangerja, je Nj. Velič. kralj Grški odlikoval z viteškim redom sv. Salvatorja. Naše iskrene čestitke!

Prestavljen je iz Št. Mariete na Koroskem č. g. Mat. Trepal v Št. Jakob v Rožni dolini, v Št. Marjeto pa pride zopet č. g. J. Loigge.

Častnim občanom je imenoval obč. odbor v Medvodah v seji z dne 27. nov. 1901 g. učitelja Martina Potočnika za njega zasluge. G. Martin Potočnik slušbuje na Sori že 25 let in vživa občno spoštovanje prebivalcev.

Učiteljska imenovanja na Štajerskem. Deželni šolski svet je priznal pravemu učitelju na drž. gimnaziji v Mariboru g. dr. Leopoldu Poljancu naslov profesorja. Nadučiteljem v Negovi je imenovan definitivni učitelj g. Mihael Vreča istotam. — Za učitelja ozir. šolskega voditelja je imenovan pri Št. Jerneju nad Muto suplent g. Jožef Peitler. — Za učitelje oziroma za učiteljice so imenovani na šoli pri Št. Jurju na Ščavnici proviz. učitelj g. Jožef Kosi, na ljudski šoli pri Kapeli provizorični učitelj g. Friderik Bernard in prov. učiteljica gđ. Ljudmila Poljanec, in proviz. učiteljica gđ. Katarina Pirc pri Sv. Duhu (Stara Gora), na šoli v Koprivnici proviz. učiteljica gđ. Ida Stedry, na šoli v Olimpiju proviz. učiteljica gđ. Marija Vaupotič, na ljudski šoli v Negovi provizorična učiteljica gđ. Marija Kos, na ljudski šoli pri Sv. Duhu (Staragora) bivša definitivna učiteljica v Šmartnem pri Ljubljani gđ. Kristina Schuller, na ljudski šoli v Št. Petru, okraj Zgornja Radgona, provizor. učiteljica gđ. Matilda Bernard.

Poročil se je dne 24. t. m. gospod Adolf Rosina, učitelj okoliške šole ormoške z gđ. Anko Schönwetter, narodno učiteljico ženskih ročnih del ravno tam. Častitamo! — G. Ivan Mikl, c. kr. računski oficial c. kr. poštnege ravnateljstva v Gradcu, poročil se je dne 27. t. m. v Središči z gđ. Marjijo Kočevar iz vrlo narodne obitelji mnogoodlikovanega g. Ivana Kočevar-ja. Bog daj srečo in blagoslov!

Pismo iz Južne Afrike. Opozarjamo na zanimivi podlistek, v katerem opisuje brat tukajšnjemu P. K. G. svojo pot v Durban. Pričakujemo še več zanimivih poročil o ondotnem sedanjem položaju. Buri in Angleži pridejo že v tem pismu nekoliko na vrsto.

Od predora skozi Karavanke. Radi naprave vodne sile v Radovini, ki se izvrši ob priliki gradnje predora, se vrši ogled na licu mesta dne 19. decembra in naslednje dni pri radovinskem šumu ob 9. uri zjutraj. Prvi dan se vrši obhod ozir. razlavitvena razprava v občinah Zásip in Dobrava, dne 20. decembra Jesenice in Hrušica. Projekti in načrti za odkup zemljišč so na vpogled pri občinskih uradih v Zgornjih Gorjah in na Jesenicah.

Podružnica usmiljenih bratov v Kandiji. V Železnike je prišel pred. g. pripor. usmiljenih bratov o. Kaj. Popotnik iz Novega mesta, da se pouči o možnosti, bi se li zamogla ustanoviti v Železnikih samostanska podružnica imenovanega reda. To bi bila pač neizreklija dobrota ne le za tamošnji kraj, ampak za celo okolico, t. j. za Selško dolino in tudi za gorsko prebivalstvo sosedne Poljanske doline. Bog blagoslovi blagi namen!

»Urania« gledališče. Včeraj je »Urania« gledališče pričelo s slovenskimi predstavami v »Narodnem Domu«. Oziralo se je na izjave časopisja v toliko, da se je odstranilo nekaj zamazanih podob, kar je podjetju le na korist, ker je to predstavo znatno poboljšalo. Ako se bode gledališče oziralo

na umetniški okus občinstva in si preskrbi tudi boljši tekst za predavanje, potem bi smelo računati na dobrohotnost občinstva in časopisja. Ne bi škodovalo, ako bi tudi nekatere cene nekoliko znižalo.

Večer slovenskih planincev. »Slov. planin. društva« prvi poučno zabavni večer se je jako dobro obnesel. Načelnik društva g. prof. Orožen je večer otvoril s krepkim pozdravom in pozval g. dr. Tominka k predavanju. G. dr. vodil nas je iz Ljubljane v Kamnik, odtod v Bstrico do Uršiča, od Uršiča na Koroško sedlo v Cojzovo kočo ter iz te na Skuto. Temu izbornemu in strokovnemu predavanju izrazi e so zbrane planinke in planinci z dolgo trajajočim ploskanjem svoje priznanje. Vrli planinski pevci zapeli so par umetnih, a iz planinskega grla glasi se najraje lepa narodna pesem in tako je tudi bilo. Planinski večeri so res pravi družbinski večeri. Nobene napetosti, nobenega brezpotrebne frazarstva, tako odkrita in ljuba je ta zabava, kakor bi vsi navzoči bili jedna družina.

Načelnštvo zadruga krojačev, krznarjev, klobučarjev itd. vabi svoje člane, da se v nedeljo ob 1/11. uri dop. udeležijo manifestacijskega shoda za vseučilišče v Ljubljani v »Mestnem domu« polnoštevno.

Napad na orožnika. Minulo nedeljo popoldne je tovar. delavec Jern. Novak v Mojstrani napal orož. stražmojstra Ferd. Munih in orožnika Fr. Janežiča. Najprej je s prazno roko dal prvemu zausnico, pozneje pa ju hotel napasti z odprtim nožem. Munih je s sabljo napad odbil in pri tem Novaka ranil na glavi in roki, tako da je padel nezavesten na tla.

Stranska blagovna postaja Bled (postaja Lesce-Bled) se zapre. Ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku naznanja, da se, za prometno okrožje postaje Lesce-Bled vsled uradne, julija 1897 razglašene objave, od dne 15. julija 1897 naprej na Bledu napravljena stranska blagovna postaja dne 30. nov. 1901 za na dalje zapre.

Ljubljanske novice. Velika nesreča na elektriški železnici se je včeraj na Zaloški cesti pripetila, ker se je splašil konj posestnika Lorenca Skofica iz Ilovke, občina Predoslje pri Kranju in je vrgel ženo Skofičevo Margareto na tir elektriške železnice. Voznik elektriškega voza Silvester Sitar ni mogel več ustaviti voza in tako je vlekel elektriški voz M. Skofičevo 1 in četrt metra daleč. Nezvestost so prenesli ubogo ženo v bolnico. K zavesti je prišla še-le danes zjutraj. — Trčnila sta včeraj na Bleiweisovi cesti dva kolesarja. Vozila sta brez svetilke. Občinstvu sta s svojimi nerodnimi kretnjami na tleh povzročila mnogo smeha. — Miklavžev večer priredi pevski klub »Skerjanček« 5. decembra na Lepem potu »pri Jožetu«. Vstopnina 20 vin, otroci prosti. — Trgovino z noži po pokojnem nožarju N. Hoffmannu je prevzela njegova dolgoletna gospodinja Marija Kalan.

V Ameriko popihati sta nameravala stavodolžna Peter Pangretič in Janez Šute iz Brezovice pri Črnomlju. Na postaji v Vižmarjih ju je zasačilo orožništvo in jo izročilo sodišču.

Z gnojnimi vilami je napal dne 26. novembra delavec Anton Žagar na Glincah čevljarja Jos. Lovršo ter ga na obrazu znatno ranil. Napadalca so prijeli.

Mestna godba v Celovcu se z dnem 25. marca 1902 razpusti.

Surovost nemško-nacionalnih dijakov obsojena. Vsled zadnjega surovega napada nemško-nacionalnih dijakov na sedem članov katoliškega akademičnega društva »Caroline« sta interpelirala ministra državna poslanca Lueger in Weiskirchner. Minister je odgovoril, da bode že poskrbel za mir. V avdijenco je poklical minister vse tri dekane svetnih fakultet graškega vseučilišča. Minister jim je zapretil, da bode dal zapreti medicinsko fakulteto, ako se zgodi še enkrat taka surovost, kakor se je zgodila pred anatomičnim institutom. Vzrok, da je minister zapretil zapreti ravno medicinsko fakulteto, je mnogoštevilna udeležitev medicincev pri napadu na »Caroline«. — Tudi akademični senat graškega vseučilišča je izrekel vsem onim dijakom, ki so sodelovali pri surovem napadu na »Caroline«, naj-

strožji ukor. — Protestni shodi vendar nekaj pomagajo.

Slovenska predavanja v Celju. »Delavsko podporno društvo v Celju« priredi v petek, dne 29. t. m. v svojih društvenih prostorih poučno predavanje. Predavalo se bode o delavskem gibanju, takozvanem socijalnem vprašanju. Začetek ob 8. uri zvečer.

Visoka starost. Te dni je umrla v Pulju 104 leta stara gospa Marija Brujač.

Strahovito zločinstvo pred mari-borskimi porotniki. Poročali smo včeraj, da je obtožena posestnica Alojzija Germič iz Slavčine pri Ptuj, ki je bila obtožena, da je svojega lastnega moža umorila, truplo skuhalo in ga dala požreti svinjam, potem pa kosti sežgala, skušala glavno krivdo zvaliti na svojega gluhonemega brata Franca Sovreca. Le-ta je res sam pripoznal, da je Germiča ustrelil in je pokazal porotnikom, kako je streljal na moža, ter je trdil, da sta ga Alojzija Germič in njena mati pozivali, naj moža umori. Obtožena mati Alojzije Germič, Mar. Rantaša, ki je hotela v zaporu umreti lakote in ni hotela nekaj dni nič jesti, je tajila, a lastna hči je vstala in ji zaklicala: »Ti si truplo razsekala, skuhalo in dala svinjam! Ti si zaklicala, ko je bil mož umorjen, da bode dobra krma za svinje, ker je tolst.« Obsodba se je glasila: Gluhonemi Sovrec Fran je obsojen k smrti na vešalah, Marija Rantaša radi sokrivde na 12 let težke ječe, Alojzija Germič na štirileta težke ječe. Jožef Holz je bil oproščen.

Smrt pod peskom. Pesek podsul je v Runcu na Štajerskem viničarjevega sina Franca Bombeka. Ko so ga izkopali, bil je mrtev.

Burja razsaja že več dni po Trstu in tržaški okolici.

Volivno gibanje v Istri. Dosedanji vseh volitev volivnih mož v Istri: V političnem okraju koperskem je izvoljenih 69 slovanskih in 16 laških volivnih mož, v političnem okraju voloskem 70 slovanskih in 5 laških, v polit. okraju pazinskem 73 slovanskih volivnih mož in nobenega laškega, v polit. okraju poreskem 8 slovanskih in 42 laških, v polit. okraju puljskem 16 slovanskih in 34 laških, v polit. okraju lošinjskem 35 slovanskih in 9 laških.

Volitev v Buzetu. V Buzetu bilo je dne 22. novembra oddanih 241 glasov za 26 naših volivnih mož. Od nasprotne stranke pokazal se je samo jeden — šestdesetleten volivec. Naše stranke volivec ga vpraša: »Kje pa so naši?« na kar mu odgovori: »Jaz tudi iščem naše, pa jih ni.« »Dobro, dobro,« odgovori prvi, »kadar jih najdete, Vas prosim, pridite mi povedat.« Odšel je prišlaš italijanske stranke ter se zgubil. Nazaj ga ni bilo.

Čudna »aretacija«. Dne 21. t. mes. smo priobčili brzojavko, da je policija na Dunaju aretovala slovenskega vseučilišnika cand. iur. gospoda Alojzija Pečarja. Gospod Pečar nam to aretacijo pojasnjuje sledeče: Podlaga vsemu dogodku je bila naslednja: Ustanovil sem spomladi deški penzijonat; hoteč ga v začetku solskega leta povekšati, naročil sem še nekaj pohištva za 192 gld. Ker moja soproga vsled njenega stanja ni mogla pravočasno na Dunaj, nisem mogel za ta tečaj odpreti penzijonata; ko dobim vznemirjajoča poročila o zdravju svoje soproge, ki je pred kratkim povila prvega otroka, peljam se, kakor hitro mi je bilo mogoče, v Kranj svojo soprogo in otroka obiskat, zapustivši tukaj svoj prihodnji naslov, katerega sem še povrh nabil na vrata. Ko pride nekega dne ženica — prodajalka pohištva — v stanovanje ter me tam ne najde, šla je, vznemirjena po hudomušnih opazkah, k policiji, proseč jo pomoči, ne ozirajoč se na moj naslov. Policija je slutila Bog ve kaj. Ko se pripeljem od soproge in svojega posestva v Selnici ob Dravi, kjer sem se nekaj dnij mudil, na Dunaj in sem se ravno odpravljal iti k civilno-pravdni razpravi, zadevajoči tirjatev hišarja, katere nisem povsem priznaval, pride policijski uradnik, ki mi naznani, da sem ovaden goljufige, storjene s tem, da sem izvabil pohištvo in pobegnil. Peljem se ž njim h kazenskem sodniku, ki mi je po zaslišanju ta-

koj prostost vrnil. Da se taki dogodki pripetijo celo pri odličnih osebah večkrat na Dunaju, je vsakemu umevno, ki pozna razmere velikega mesta, kakor je Dunaj. Povdarjam, da še ženica sama trdila ni, da bi bil nji kaj izvabil, ampak nasprotno; umevno je, da bi imela le pravico do civilno pravnih korakov. Jasno je pač lahko razsodnemu človeku, da mož z državnim izpitom, posedujoč posestvo in poročen, ne pobegne radi 92 gld. Ob enem še kratko omenjam zadevo lanskega leta, iz katere je neka sodrga vlačila vse mogoče govorice v vznemirjenje mojim bojazljivim sorodnikom. Po poročilu gospoda dr. Pipuša, odvetnika v Mariboru, mojega tozadevnega zastopnika, se je sodnijsko izkazalo, da je koncipijent gospod dr. Orosel jun. dotično ovadbo napravil brez vednosti svojega gospodarja gospoda dr. Feldbacherja, in brez vsake podlage. Moža, na katerih izjave se je skliceval, sta odločno zanikala, da bi kaj takega pravila, in priče, katero bi jaz bil po ovadbi zapeljeval k krivemu pričevanju, še poznal nisem; kar je pa bilo najlepše, bi se baje to zgodilo v času, ko sem bil jaz že dober mesec na Dunaju — daleč od Maribora. Izkazala se je ničnost vse ovadbe in gospod dr. Orosel jun. bil je kaznovan radi častikraje, koji pečat mu ni odvzela nobena prošnja, noben rekurz. Istotako bode tudi v tej zadevi jasno govorila razprava proti ovaduhu.

* * *

Kotiček za liberalce. Tužnim srcem naznanjamo, da je »Narod« s svojo pisavo proti kranjskemu ravnatelju g. Hubadu popolnoma propadel. Odpotovala je kuhinja, v kateri se je kuhalo za liberalne dijake — to ni bila »Dijaška kuhinja« — liberalna kaša. Kranjski liberalci bi srčno želeli, da bi »Narod« nikdar ne bil utaknil svojega nosu v našo kuhinjo, ker nam je nakopala iz njega tvarine v juho, ki jo je pač zasohila, a naredila — nevžitno za dijake. — Iz Škofje Loke smo izvedeli, da so liberalci nekako »pošpricani« od novega uršulinskega vodovoda in da jim lib. zemlje niso prinesle blagoslova, še manj pa »Narodovci« članki o loških nucah. Stariši uršulinskih gojenk pa zahvaljujejo »Naroda«, da jih je iznova opozoril na uršulinsko šolo v Škofji Loki. Temeljito so jo pregledali in so vsi navdušeni za izborni in napredni katoliški šolski zavod. Splošna je želja, da bi »Narodovci« to novico zanesli v svoje ljube nemške in italijanske liste. V čitutske liste tega ni treba poročati, ker se v Škofji Loki načeloma vzgajajo samo krščanska dekleta. — Zaradi dr. Tavčarjevega govora so razni liberalci jako nahodni. Izgovarjajo se, da je to — zaradi slabega vremena. — Skozi Ljubljano potujoči čifuti so glede katoliških samostanov vsi ravno tega mnenja, kakor dr. Tavčar. — Ljubljanski liberalci, ki so dolžni »ceho« po raznih gostilnah, se pozivljejo, da pobero vse hranilnične knjizice, ki jih imajo od kuharic spravljene ljubljanski frančiškani, da poravnajo svoje račune. — »Alliance Izraélite« nam poroča, da je izredno hvaležna dr. Tavčarju, ker je zastoj govoril zoper katoliške samostane. Taki govori jo na Španskem in Francoskem vedno stanejo nekaj tisočakov. — Iz učnega ministerstva se nam pa poroča, da namerava pod vplivom dr. Tavčarjevega govora mesto slovenske univerze ustanoviti v Ljubljani zavod za idijote, bečce in analfabete.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pazin, 20. novembra. Včeraj se je otvorila zelo slovesno prva javna poskušnja istrskega vina. Izložniki imajo 1500 hl. vina na izbor, dobrega; cena nizka. Udeležba danes ogromna. Poskušnja bo trajala do 4. decembra.

Dunaj, 28. nov. Poslanec Povše je v včerajšnji seji proračunskega odseka vprašal, ako je res, da namerava vlada erarične gozdove okolu Rateč in Bele peči prodati ondotni tovarniški akcijski družbi. Govornik je svaril pred tako prodajo, ker bi bila živinoreja s tem jako oškodovana.

Dunaj, 28. nov. Pred jutrišnjo sejo poslanske zbornice ima češki klub izredno sejo, h kateri se nujno vabijo vsi člani, ker se gre za zelo važno razpravo.

Dunaj, 28. nov. (C. B.) Gosposka zbornica je pričela danes razpravo o premembi §§ 59 in 60 obrt. reda. Sprejela je načrt po predlogu komisije, potem pa še razne druge zakonske osnove.

